

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

លេខ : ០ ៣ . ៧ ៧

សេចក្តី

ស្តីពី

សន្និសុខស្បៀង និង អាហារូបត្ថម្ភ
នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានបន្តបេសកកម្មឥតឯកភាពក្នុងការស្តារ និង អភិវឌ្ឍន៍ប្រទេសកម្ពុជាឈឺគ្រប់ វិស័យ ដោយឈរលើនយោបាយសង្គមប្រជាធិបតេយ្យសេរីពហុបក្ស ។ ឯកសារច្បាប់មូលដ្ឋាន និង ឯកសារ សំខាន់ៗ ដទៃទៀតដែលជាទស្សនាទានរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដូចជាឯកសារយុទ្ធសាស្ត្រកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ច្បាប់ភូមិបាល ឯកសារផែនការសេដ្ឋកិច្ចសង្គមលើកទី២ ត្រូវបានរៀបចំ ហើយនិងបានអនុម័តដោយរដ្ឋសភា និង ព្រឹទ្ធសភា ជាបន្តបន្ទាប់ ដើម្បីយកទៅអនុវត្តនិងផ្សព្វផ្សាយនៅទូទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ។ ការរៀបចំ ឡើងនូវប្រព័ន្ធ គ្រប់គ្រងរដ្ឋបាលវិមជ្ឈការ នៅតាមឃុំ-សង្កាត់ចាប់ពីដើមឆ្នាំ២០០២មក គឺជាចំណែកមួយនៃ ការប្តេជ្ញាចិត្ត របស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការអភិវឌ្ឍប្រទេសជាតិដោយសមធម៌អោយបានគ្រប់គំបន់ទីប្រជុំជន ក៏ដូចជានៅគ្រប់ តំបន់ដាច់ស្រយាល និងពង្រឹងលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យអោយបានកាន់តែរឹងមាំ ។

អង្គសិក្ខាសាលាជាតិលើកទី១ នៅខែមេសា ឆ្នាំ១៩៩៩ និង សន្និសីទស្តីពីតួនាទីនៃជំនួយស្បៀងអាហារ នៅកម្ពុជា បានដាក់ចេញនូវអនុសាសន៍ល្អៗ សំរាប់ថ្នាក់ជាតិ ថ្នាក់សហគមន៍ និងសំរាប់ថ្នាក់ក្រសួង ដែល ជាយន្តការគន្លឹះក្នុងការកាត់បន្ថយកង្វះអាហារូបត្ថម្ភ និង អសន្តិសុខស្បៀង ជាពិសេសលើស្ត្រីនិងកុមារ ហើយ ដែលរាជរដ្ឋាភិបាលបានបញ្ជូនអោយទៅជាកម្មវិធីនយោបាយ សំរាប់ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និង សំរាប់ ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចសង្គមជាតិកម្ពុជា ដែលបច្ចុប្បន្ននេះគ្រប់ក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធនិងកំពុងអនុវត្តនូវ អនុសាសន៍ទាំងនោះ ដោយទទួលបាននូវលទ្ធផលគួរជាទីមោទនៈ ។

ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាសន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភនៅកម្ពុជាអោយកាន់តែល្អប្រសើរ និងមាន ប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ សំដៅកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រអោយខាងតែបាន រាជរដ្ឋាភិបាលសូមណែនាំដល់ក្រសួង-ស្ថាប័ន ពាក់ព័ន្ធ និងអាជ្ញាធរដែនដីគ្រប់ខេត្ត-ក្រុងទាំងអស់ដោយមានក្រុមប្រឹក្សាស្តារអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម និង ជនបទ ជាអ្នកសំរបស់រួម :

- I. បន្តអនុវត្តអនុសាសន៍ដែលមានចែងក្នុងសារាចរលេខ O^៥ ស.វ ចុះថ្ងៃទី២៦ ខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៩៩ ស្តីពីសន្តិសុខស្បៀងនិងអាហារូបត្ថម្ភនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

II. ទទួលអនុវត្តអនុសាសន៍គន្លឹះទាំង៦ ដែលមានចែងក្នុងសេចក្តីសម្រេចចិត្តនៃអង្គសិក្ខាសាលាជាតិលើកទី២ ស្តីពីសន្តិសុខស្បៀង និង អាហារូបត្ថម្ភនៅកម្ពុជា កាលពីថ្ងៃទី០៣-០៤ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៣ ដូចខាងក្រោម :

- ១. លើកកម្ពស់អភិបាលកិច្ច ក្នុងផ្នែកផលិតកម្ម និង ការបែងចែកស្បៀង ដោយផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើបណ្តាខេត្ត ស្រុក ឃុំ ដែលផលិតស្រូវបានលើសពីសេចក្តីត្រូវការដើម្បីទំនាក់ទំនងអោយបានសមស្រប និងទាន់ពេលវេលាក្នុងការលក់ចែកចាយទៅខេត្ត ស្រុក ឃុំ ដែលផលិតស្រូវមិនបានគ្រប់គ្រាន់ ។
- ២. សិក្សាស្វែងយល់ពីតំបន់រាំងស្ងួតជាប្រចាំ ហើយរៀបចំយន្តការនៅនឹងកន្លែងដោះស្រាយអោយបានសមស្រប និងមាននិរន្តរភាព ដោយផ្តោតជាសំខាន់លើការផ្តល់ និងចែកចាយពូជស្រូវ ការពង្រឹងការងារធារាសាស្ត្រ ម៉ាស៊ីនបូមទឹក ថ្នាំសំលាប់សត្វចង្រៃ និងការផ្តល់សំភារៈកសិកម្មដទៃទៀតដល់ប្រជាជន ។
- ៣. រៀបចំយន្តការជំរុញការដាំបន្លែនិងដំណាំច្រើនមុខ ការចិញ្ចឹមសត្វតាមគ្រួសារអោយបានទូលំទូលាយ ដូចជា ការចិញ្ចឹមសត្វពាហនៈ សំរាប់យកទៅកូររាស់ និងសំរាប់យកទៅលក់ដើម្បីយកកំរៃ និងប្រាក់ចំណូលបន្ថែម ។
- ៤. ប្រើប្រាស់ឯកសារផែនការវិនិយោគអាហារូបត្ថម្ភកម្ពុជាដោយបំបែកអោយទៅជាគំរោងតូចៗ ដើម្បីដាក់ជូនដៃគូជាតិ និងអន្តរជាតិក្នុងការអនុវត្ត ។
- ៥. កែលម្អប្រព័ន្ធអប់រំ និងលើកកម្ពស់ការយល់ដឹងនៅតាមតំបន់ជនបទអំពីសារៈសំខាន់នៃសន្តិសុខស្បៀង និង អាហារូបត្ថម្ភដែលពាក់ព័ន្ធដល់ជីវភាពរស់នៅ និងសុខុមាលភាពរបស់ប្រជាជនអោយដល់មូលដ្ឋានដោយ ប្រើប្រាស់ខ្សែរយៈនៃក្រុមប្រឹក្សាឃុំ-សង្កាត់ ។
- ៦. ទន្ទឹមនឹងការជំរុញការស្តារ និង ការសង់សំណង់ធារាសាស្ត្រខ្នាតធំៗត្រូវផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើនយោបាយទឹកខ្នាតតូចៗតាមគ្រប់រូបភាព ដើម្បីផ្តល់ជូនសហគមន៍ និង គ្រួសារអោយបានច្រើន ដោយសុំការគាំទ្រពីអង្គការជាតិ និង អន្តរជាតិ នានា ជាពិសេសអង្គការកម្មវិធីស្បៀងអាហារពិភពលោក ។

ក្នុងការអនុវត្តអនុសាសន៍គន្លឹះទាំង៦ខាងលើ បញ្ហាពាក់ព័ន្ធក្នុងវិស័យដូចខាងក្រោម ត្រូវ :

ចេញទាក់ព័ន្ធនឹងស្ថានភាព អាហារូបត្ថម្ភ និងការអប់រំ

- ១. ពង្រឹង និងពង្រីកកម្មវិធីអនាម័យទូទៅ សន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភនៅតាមគ្រឹះស្ថានសិក្សា ។
- ២. បង្កើនការយល់ដឹងជាសាធារណៈស្តីអំពីផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមាននៃការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន ។
- ៣. បង្កើនចំណេះដឹងដល់ បុគ្គលិកសុខាភិបាល និង បុគ្គលិកធ្វើការតាមសហគមន៍ ស្តីពីការអនុវត្តការចិញ្ចឹមទារកនិងកុមារដោយទឹកដោះម្តាយ និងការផ្តល់អាហារបន្ថែម ដើម្បីអោយពួកគេធ្វើការអប់រំបន្តដល់ស្ត្រីជាម្តាយ និង អ្នកថែទាំកុមារ ។

- ៤. ជំរុញការរៀបចំច្បាប់ស្តីពីការផ្សព្វផ្សាយលក់ផលិតផលសំរាប់ចិញ្ចឹមទារក និងកុមារតូចៗ នៅប្រទេសកម្ពុជា ។
- ៥. កាត់បន្ថយជំងឺស្លេកស្លាំងដែលបណ្តាលមកពីកង្វះជាតិដែកតាមរយៈការផ្តល់បន្ថែមនូវគ្រាប់ថ្នាំជាតិដែក និងលុបបំបាត់ បញ្ហាកង្វះជីវជាតិ A តាមរយៈការផ្តល់បន្ថែមនូវគ្រាប់ថ្នាំជីវជាតិ A ។
- ៦. ជំរុញការអនុវត្តអនុក្រឹត្យស្តីពីការធ្វើអាជីវកម្មអំបិលអ៊ុយដូ ដើម្បីបង្កើនផលិតកម្ម អំបិលអ៊ុយដូ និងដើម្បីអោយប្រជាពលរដ្ឋអាចប្រើប្រាស់អំបិលអ៊ុយដូបាននៅទូទាំងប្រទេស ។
- ៧. បង្កើនចំណេះដឹងស្តីពីសុខភាពបន្តពូជរបស់យុវវ័យ និង វិធានការបង្ការជំងឺអេដស៍ តាមរយៈកម្មវិធី "មិត្តអប់រំមិត្ត" ។
- ៨. បណ្តុះបណ្តាលគ្រូឧទ្ទេស គរុសិស្ស និងគរុនិស្សិតនៅគ្រប់គ្រឹះស្ថានបណ្តុះបណ្តាលគ្រូ អំពីអនាម័យទូទៅ សុខភាព សន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភ ដើម្បីអប់រំផ្សព្វផ្សាយដល់សិស្សានុសិស្ស ។
- ៩. ពង្រឹងយន្តការសំរបសំរួល និង បច្ចេកទេសអប់រំសុខភាព សន្តិសុខស្បៀង និង អាហារូបត្ថម្ភ ដោយមានការចូលរួមពីក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងអង្គការ ជាតិ និង អន្តរជាតិ នានា ។

បញ្ហាទាក់ទងនឹងមន្ទីរពេទ្យ

- ១. កែលម្អកិច្ចសហការ រវាងក្រសួងដែលពាក់ព័ន្ធ និងលើកស្ទួយការចូលរួមយ៉ាងសកម្មរបស់សហគមន៍នៅគ្រប់គំរោង និងគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ទាំងអស់ ។
- ២. រៀបចំអោយមានគោលការណ៍ណែនាំផ្សព្វផ្សាយច្បាស់លាស់ និងសាមញ្ញ ដើម្បីអោយមានការចូលរួមពីប្រជាពលរដ្ឋក្នុងការអនុវត្តគំរោង ។
- ៣. ពង្រឹងសមត្ថភាពបច្ចេកទេស និងស្ថាប័ននៃភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាល ក្នុងការអនុវត្តនូវរាល់យុទ្ធសាស្ត្រនាពេលបច្ចុប្បន្ន ។
- ៤. អនុវត្តនូវគោលការណ៍នានាដើម្បីជំរុញអោយមានការចូលរួមពីដៃគូឯកជន និង សាធារណៈ ក្នុងការគ្រប់គ្រង និង អភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ ។
- ៥. ពង្រីកសក្តានុពលតំបន់ស្រោចស្រពអោយបានសមស្រប ។
- ៦. កែលម្អអោយប្រសើរឡើងវិញ និង ពង្រីកការគ្រប់គ្រងទឹកជំនន់ ។

បញ្ហាទាក់ទងនឹងដីធ្លី

- ១. បន្តអនុវត្តអនុសាសន៍លេខ៥ នៃសារាធរលេខ ០៥ ស.រ ចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៩៩ ដោយអនុលោមតាមមាត្រា៥៩ និងមាត្រា៦២ នៃច្បាប់ភូមិបាល ។
- ២. ពង្រឹងការអនុវត្តការផ្សព្វផ្សាយអោយបានទូលំទូលាយនូវច្បាប់ភូមិបាល និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តផ្សេងៗទៀត ទាក់ទងនឹងដីធ្លី ។
- ៣. ពង្រឹង និងបន្តដំណើរការយន្តការដែលមានស្រាប់ ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាទំនាស់ដីធ្លី ។
- ៤. បង្កើតយន្តការសម្បទានដីសង្គមកិច្ចនៅគ្រប់ថ្នាក់ដើម្បីធានាការបែងចែកដីប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។
- ៥. កសាង និងអនុវត្តគំរោងសាកល្បងសំរាប់កម្មវិធីសម្បទានដីសង្គមកិច្ច ។

- ៦. ធ្វើការសិក្សាបន្ថែមទៀតអំពីសក្តានុពលនៃផលប៉ះពាល់ពីសម្បទានដីសង្គមកិច្ច ។
- ៧. កំណត់អត្តសញ្ញាណ ចាត់ចំណាត់ថ្នាក់ ធ្វើផែនទី និងធ្វើសនិទានកម្មដីរដ្ឋ និងដីនៅទំនេរសំរាប់ចែក ជូនដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ដែលត្រូវការដីពិតប្រាកដ ។
- ៨. កែលំអនីតិវិធីនៃការផ្តល់ដីសម្បទានសង្គមកិច្ច ។
- ៩. រៀបចំពង្រីកការអនុវត្តកម្មវិធីសម្បទានដីសង្គមកិច្ច ។
- ១០. លើកកំពស់អភិបាលកិច្ចក្នុងការងារសម្បទានដីសង្គមកិច្ច នៅថ្នាក់ខេត្ត-ក្រុង ស្រុក-ខ័ណ្ឌ និង ឃុំ-សង្កាត់ ។

បញ្ហាទាក់ទងនឹងកសិកម្ម និង បរិស្ថាន

- ១. បន្តធ្វើការស្រាវជ្រាវ និងបង្កើនសមត្ថភាពផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេសកសិកម្ម ។
- ២. ជំរុញការធ្វើប្រពលវប្បកម្ម ប្រព័ន្ធកសិកម្មចម្រុះ និងពង្រីកកម្មវិធីពិសេសសំរាប់សន្តិសុខស្បៀង ទូទាំង ប្រទេស ។
- ៣. បន្តរៀបចំបង្កើត និងពង្រឹងសមាគមនៅថ្នាក់សហគមន៍អភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម សហគមន៍នេសាទ និង សហគមន៍ព្រៃឈើ ។
- ៤. ជំរុញការគ្រប់គ្រង និងអភិរក្ស ធនធានធម្មជាតិអោយមានចីរភាព ។
- ៥. លើកកំពស់ប្រព័ន្ធទីផ្សារ ជំរុញការវិនិយោគលើវិស័យកសិ-ឧស្សាហកម្ម និងការកែច្នៃកសិផល ។
- ៦. លើកទឹកចិត្តអោយស្រ្តីចូលរួមយ៉ាងសកម្ម ក្នុងការធ្វើសេចក្តីសំរេចចិត្តលើសកម្មភាពកសិកម្ម ។
- ៧. បង្កើតយន្តការតាមដានគ្រោះធម្មជាតិដើម្បីមានវិធានការជាក់ស្តែង និងទាន់សភាពការណ៍ ។
- ៨. កែលំអការគ្រប់គ្រងសហគមន៍លើបញ្ហាសន្តិសុខស្បៀងតាមរយៈការបង្កើតធនាគារស្រូវ សូនបន្លែ និង សមាគម ដែលមានមូលដ្ឋាននៅតាមសហគមន៍នានា ។
- ៩. លើកកំពស់កិច្ចការពារបរិស្ថាននៅតាមតំបន់ជនបទ និងការប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិប្រកបដោយ ចីរភាព តាមរយៈការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិដោយផ្អែកលើសហគមន៍នានា ការគ្រប់គ្រងសត្វល្អិត ចម្រុះ វិធានការណ៍ចម្រុះថែទាំដំណាំ និងទេសចរណ៍បរិស្ថាន ។

បញ្ហាទាក់ទងនឹងការងារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

- ១. ស្តារ និងជួសជុលហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធជនបទ តាមរយៈការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ដោយយកពលកម្មជា មូលដ្ឋាន ដើម្បីបង្កើតការងារដល់ប្រជាពលរដ្ឋ បង្កើនឱកាសរកប្រាក់ចំណូលនៅតាមជនបទ និងដើម្បី លើកកំពស់ដល់ប្រជាកសិករអោយមានលទ្ធភាពទទួលបានអាហារសំរាប់ទទួលបាន ក្នុងរយៈពេលខ្លី និង បំរើដល់ការអភិវឌ្ឍសហគមន៍ផង ។
- ២. ផ្តល់ថវិកាសំរាប់ការថែទាំ បង្កើត និងពង្រឹងរចនាសម្ព័ន្ធនិងយន្តការថែទាំហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ មាន ផ្លូវជនបទ អណ្តូងទឹក ប្រព័ន្ធប្រឡាយ និង សមិទ្ធផលនានាក្នុងសហគមន៍ អោយដំណើរការប្រកប ដោយប្រសិទ្ធភាព និងមាននិរន្តរភាព ។

- ៣. លើកកំពស់ការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតនៅតាមតំបន់ជនបទ តាមរយៈបង្កើនការវិនិយោគអោយចំគោលដៅ និងតាមរយៈ ការពង្រឹងសមត្ថភាពលើការថែទាំ និងដំណើរការ ។
- ៤. រៀបចំនិងកែលម្អប្រព័ន្ធតំណទានជនបទ នូវកិច្ចអត្រាការប្រាក់សមស្របមួយដែលផ្តល់លទ្ធភាពដល់ កសិករក្រីក្រ សមាគមកសិករ និង សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម ដោយផ្តោតជាសំខាន់ ទៅលើស្ត្រី ។
- ៥. ពង្រឹងយន្តការសំរាប់សំរួល និងការងារសហការចំណោមក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ គ្រប់កំរិត ពីថ្នាក់ជាតិ រហូតដល់ថ្នាក់មូលដ្ឋាន និងផ្សារភ្ជាប់ជំនួយសង្គ្រោះ ជំនួយឧបត្ថម្ភ និង ការស្តារឡើងវិញ ពេលមាន គ្រោះទឹកជំនន់ ទៅនឹងការអភិវឌ្ឍជនបទរយៈពេលវែង ។
- ៦. បន្តពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋាន រួមមានគណៈកម្មាធិការអភិវឌ្ឍន៍ភូមិ ក្រុមប្រឹក្សាឃុំ- សង្កាត់ ដើម្បីគ្រប់គ្រង ចាត់ចែង អនុវត្ត ថែទាំការអភិវឌ្ឍសហគមន៍ ។
- ៧. ពង្រីក និងពង្រឹងការយល់ដឹងស្តីពីសន្តិសុខស្បៀង និងអាហារូបត្ថម្ភ នៅថ្នាក់មូលដ្ឋាន ។
- ៨. ជួយបង្កលទ្ធភាពប្រើប្រាស់ថាមពលដែលអាចមាននៅតាមជនបទ ដែលមានតំលៃថោក មានសុវត្ថិ- ភាព និង បរិស្ថានល្អ ។

ទទួលបានសារាចរនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលសូមអោយក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ និងអាជ្ញាធរដែនដី គ្រប់ខេត្ត-ក្រុងសហការចាត់ចែងផ្សព្វផ្សាយ និងអនុវត្តអោយទទួលបាននូវប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ក្នុងស្មារតីទទួលខុស ត្រូវយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ និងត្រូវរាយការណ៍អំពីលទ្ធផលដែលសំរេចបានតាមដំណាក់កាលនីមួយៗមករាជរដ្ឋាភិបាល តាមរយៈក្រុមប្រឹក្សាស្តារអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម និង ជនបទ ដែលជាសេនាធិការប្រមូលទិន្នន័យលទ្ធផល ចងក្រងឯកសារជាមូលដ្ឋានសំរាប់វិភាគជូននាយករដ្ឋមន្ត្រី ។

ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ, ថ្ងៃទី ២១ ខែ តុលា ឆ្នាំ២០០៣

- កន្លែងទទួល
- ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
 - អគ្គលេខាធិការដ្ឋានព្រឹទ្ធសភា
 - អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរដ្ឋសភា
 - ខុទ្ទកាល័យសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
 - ខុទ្ទកាល័យឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
 - អគ្គលេខាធិការដ្ឋានរាជរដ្ឋាភិបាល
 - គ្រប់ក្រសួងនិងស្ថាប័ននានា
 - គ្រប់សាលាខេត្ត-ក្រុង
 - ឯកសារ-កាលប្បវត្តិ

